

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. №

София, 2023 г.

Проект!

ДО

**МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДОКЛАД

от

**РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ**

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за определяне на условията и правилата за предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, комбинирането на финансови инструменти с безвъзмездна финансова помощ, изпълнението на финансовите инструменти и правилата за управление и контрол

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация внасям за разглеждане на проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за определяне на условията и правилата за предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, комбинирането на финансови инструменти с безвъзмездна финансова помощ, изпълнението на финансовите инструменти и правилата за управление и контрол.

Причини, които налагат приемането на акта

Финансовите инструменти (ФИ) са една от формите на подкрепа, предвидена съгласно приложимите правила на Европейските фондове при споделено управление (ЕФСУ). Тяхното приложно поле е определено съгласно чл. 58 и следващи от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на

финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.

Обособеният финансов ресурс от програмите за България, съфинансирани от фондовете на ЕС при споделено управление, който е предвиден да се изпълнява чрез финансови инструменти (ФИ) за периода 2021-2027 г. възлиза на повече от 2,5 млрд. лв.

Управлението на финансовите инструменти през първия програмен период 2007-2013 г., през който Република България получаваше финансиране от фондовете на ЕС, се осъществяваше от Европейска инвестиционна банка и Европейски инвестиционен фонд. Същевременно на национално равнище нямаше единна и цялостна нормативната уредба. Това беше причина за одитни констатации по отношение на регулиране на процесите по структуриране, управление, мониторинг и отчетност. В резултат на това за програмен период 2014-2020 г. бе взето решение за създаване на национална организация за изпълнение на ФИ чрез създаването на търговско дружество със сто процента държавно участие – ФМФИБ ЕАД, което да изпълнява функциите на Фонд на фондовете. С акт на Министерския съвет (Разпореждане № 3/2015 г.) на дружеството бяха делегирани функции по изпълнение на политиката по управление на финансовите инструменти. През същия финансов период значително бе разширен и обхватът на оперативните програми, които предвиждат финансова подкрепа чрез ФИ.

Във връзка с изградения капацитет на национално равнище, усвоените уроци и добри практики, бе идентифицирана необходимост от създаване на детайлизирана уредба на тези обществени отношения. Липсата на единна национална правна уредба по отношение на изпълнението на финансовите инструменти водеше до разнопосочно тълкуване в отделните управляващи органи, предвид спецификите на програмите.

Съгласно законовата регламентация в чл. 5 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) финансовият ресурс, обособен за изпълнение на финансови инструменти, се предоставя от управляващ орган на програма въз основа на финансово споразумение (ФС), сключено между ръководителя на управляващия орган (УО) на съответната програма и лицето, изпълняващо Холдинговия фонд (ХФ), определено в чл. 5, ал. 3 от ЗУСЕФСУ. Тъй като има въпроси, на които трябва да отговарят всички сключвани ФС и които следва да гарантират добро финансово управление на изпълнението на ФИ, както при избора на финансовите посредници, така и при предоставянето на финансови продукти на крайни получатели, възниква необходимостта от създаване на детайлизирана нормативна уредба в областта на изпълнението на финансови инструменти, каквато законът предвижда да бъде създадена в подзаконов нормативен акт.

Предложеният проект на акт е изготвен в резултат на дейността на създадената със Заповед на министъра на финансите ЗМФ № 161 от 17.02.2023 г. междуведомствена работна група (МРГ). Членове на МРГ включват представители от Администрацията на Министерския съвет, ресорни министерства, Министерство на финансите и Фонд мениджър на финансовите инструменти в България ЕАД, които са пряко свързани с координацията, управлението, изпълнението и контрола на финансови инструменти.

Във връзка с горното в обхвата на предложения акт на Министерския съвет бяха включени правила и изисквания за предоставяне, управление, изпълнение и контрол на ФИ и комбиниране на финансови инструменти с безвъзмездна финансова помощ (БФП), които обхващат следните по-важни направления:

- определя се обхвата на правилата за предоставяне на подкрепа чрез ФИ. Предвидени са формите за инвестиране от страна на ХФ в субекти, изпълняващи специални фондове или при гаранциите, субекти, предоставящи заеми. Определени

са условията и правилата за подбор на крайните получатели, както и правилата на които трябва да отговарят и процедурите за това - открити, прозрачни, пропорционални и недискриминационни, като не се допуска конфликт на интереси в съответствие с приложимото законодателство;

- вменяват се задължения за спазване на правилата за предоставяне на държавна помощ на всички етапи от изпълнение, управление и комбиниране на ФИ с БФП;
- определят се условията, при които се извършва комбиниране на ФИ с БФП, както и условията, при които се изпълняват;
- предоставя се възможност за актуализирането на предварителната оценка за пазарните нужди от ФИ да се извършва по предложение на ХФ, като институция, която е най-близко до пазара и познава спецификите на развитие на инструментите и необходимостта от промяна вследствие настъпили вътрешни и външни промени на икономическата среда в България;
- уреждат се видовете споразумения, които се сключват между ХФ и субектите, изпълняващи специални фондове, както и изискванията, приложими към тях;
- урежда се възможността ХФ да може директно да предоставя финансови инструменти, както и комбинирана подкрепа между финансови инструменти и безвъзмездна финансова помощ в единична операция;
- въведени са изисквания за включване в споразуменията между УО, ХФ и субектите, изпълняващи специални фондове на разпоредби за разработване на подходящи вътрешни правила и процедури за управление на комбинирана подкрепа от ФИ и БФП в две операции;
- вменява се задължение на ХФ за осигуряване на подходящо обезпечение на предоставения ресурс за изпълнение на ФИ;
- определят се условия за признаване на разходи за управление и/или такси за управление за съответните видове финансова подкрепа, включително БФП, включително възможността ХФ и субектите, изпълняващи специални фондове, да могат да усвояват авансово такси за управление на ресурса, както и изискване за определяне в съответните споразумения на структурата на възнаграждението за управление. Определят се изискванията за отчитане на разходи и такси за управление към Управляващ орган, както и периода, в който авансово усвоените разходи и такси за управление следва да бъдат покрити с допустими разходи;
- въвеждат се изисквания одитът и контролът да се осъществяват през целия период на изпълнение на финансовия инструмент;
- определят се възможностите за съчетаване на различни източници на средства от различни програми в един финансов инструмент или от различни финансови инструменти и/или различни програмни периоди;
- създава се възможност за извършване на съвместни проверки от УО и ХФ, чрез планиране и координация между тях, с цел да се повиши ефикасността и ефективността на контролните дейности и постигане на синергия и икономичност на контролните процеси, както и намаляване на административната тежест за финансовите посредници;
- въведено е изискване за договаряне в определен срок на изменение на споразумението между УО и ХФ с цел реинвестиране на ресурси, възстановени на финансовите инструменти.

В допълнение, с проекта на акт се конкретизират изисквания и правила, заложи в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно предоставянето на комбинирана подкрепа чрез финансови инструменти, с което се цели създаване на яснота за всички участници в следните случаи:

- при комбиниране на ФИ и БФП в единична операция БФП не може да надвишава стойността на ФИ, но на равнище финансов инструмент, а не на равнище проект/инвестиция, изпълняван/а от краен получател;
- Холдинговият фонд и субектите, изпълняващи специални фондове имат право на възнаграждение за управление, както на ресурса от финансови инструменти, така и на безвъзмездна финансова помощ в случай на комбиниране в единична операция;
- при предоставяне на комбинирана подкрепа в две операции недопустимите разходи по БФП не се отразяват на финансовия инструмент в случаите когато обстоятелствата, поради които са определени и установени не са приложими и не се проверяват по операцията за финансов инструмент и др.

Проектът на нормативен акт е изготвен в изпълнение на чл. 5а от ЗУСЕФСУ.

Изготвеният проект на акт е в съответствие с възложеното правомощие на министъра на финансите за провеждане на националната политика по прилагането на финансовите инструменти, като форма на предоставяне на средства от Европейския съюз.

Цели

Предложеният проект на акт цели законосъобразното и правилно функциониране на системата за управление и контрол по отношение на предоставянето и изпълнението на финансовия ресурс под формата на ФИ.

Той има за цел да се създаде единен подход в прилагането и изпълнението на финансовите инструменти съгласно Регламент (ЕС) 2021 /1060, като се установяват правилата на национално равнище, без да се засяга уникалността на отделните ФИ, по управление на ресурса под формата на подкрепа за ФИ и БФП, предвиден да се изпълнява по програмите при споделено управление, които в момента се уреждат само чрез ФС, сключвани между УО и ХФ.

С него се цели да бъдат минимизирани неблагоприятните последици от налагане на финансови корекции и загуба на финансов ресурс, да се създадат възможности за ефективно управление на ФИ и облекчаване на административната тежест по отношение на финансовите посредници във връзка с извършването на управленските проверки.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

За изпълнението на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания.

Очаквани резултати от прилагането на акта

С приемането на акта ще се създаде детайлизирана нормативна уредба, с която ще се подпомогне политиката на Правителството по отношение на управлението, контрола и изпълнението на подкрепата чрез финансови инструменти от европейските фондове в съответствие с правилата на ЕС.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С предложението проект на Постановление на Министерския съвет се установява национална регламентация и не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се налага изготвяне на анализ и таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.

Информация за проведените обществени консултации

Съгласно чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове (ЗНА) по проектите на постановление, доклад (мотиви), частична предварителна оценка на въздействието и становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет по частичната оценка на въздействието са публикувани на интернет страницата на Министерство на финансите и на Портала за обществени консултации със срок за предложения и становища 30 дни.

В съответствие с чл. 26, ал. 5 от ЗНА справка за отразяване на постъпилите предложения и становища от проведената обществена консултация, заедно с обосновка за неприетите предложения е публикувана на интернет страницата на Министерство на финансите и на Портала за обществени консултации.

Документите по проекта на постановление са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като получените становища, заедно със справка за приетите и неприетите бележки, са приложение към настоящия доклад.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед на гореизложеното, и на основание чл. 5а от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление и чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерския съвет да приеме предложението проект на Постановление за приемане на Наредба за определяне на условията и правилата за предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, комбинирането на финансови инструменти с безвъзмездна финансова помощ, изпълнението на финансовите инструменти и правилата за управление и контрол.

Приложения:

1. Проект на Постановление за приемане на Наредба за определяне на условията и правилата за предоставяне на подкрепа чрез финансови инструменти, комбинирането на финансови инструменти с безвъзмездна финансова помощ, изпълнението на финансовите инструменти и правилата за управление и контрол.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.

3. Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет по частичната предварителна оценка на въздействието.
4. Одобрена финансова обосновка в съответствие с изискванията на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от УПМСНА.
5. Постъпили становища по реда чл. 32 - 34 от УПМСНА и справка за отразяването им.
6. Постъпили становища и предложения от проведената обществена консултация и справка за отразяването им.
7. Съобщение до средствата за масово осведомяване.

РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ